

ระเบียบวิธีวิจัย

แบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ Quasi-Experimentation โดยวัดประสิทธิผลของการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจราจรแก่เด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน ตามลำดับที่มาสัมครเข้ารับการอบรม ได้แก่ โรงเรียนวัดไผ่ตัน, โรงเรียนวัดตรีศกเทพ, โรงเรียนประถมนนทรี, โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิคาราม, โรงเรียนคอนเซ็ปชั่น, โรงเรียนสมิตสันต์, และโรงเรียนถนนอมพิศวิทยา

การศึกษาการเปลี่ยนความรู้ ทักษะคติภายหลังจากที่ได้รับการอบรมเรื่องความปลอดภัยจราจร โดยใช้การวิจัยแบบ Experimental pretest posttest design มีรูปแบบดังนี้

	t_1	t_2	t_3
S_1	M_1	xf	M_2
S_2	M_1	-	M_2

S_1 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง

S_2 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มควบคุม

M_1 หมายถึง การวัดความรู้และทัศนคติเรื่องความปลอดภัยจราจรก่อนการให้ความรู้

M_2 หมายถึง การวัดความรู้และทัศนคติเรื่องความปลอดภัยจราจรหลังการให้ความรู้

xf หมายถึง การให้กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เรื่องความปลอดภัยจราจร

t_1 , t_2 , t_3 หมายถึง ลำดับเวลา ก่อน และหลัง

การทดสอบความรู้และทัศนคติทั้ง 2 ครั้ง จะใช้แบบทดสอบและแบบสอบถามชุดเดียวกัน

ประชากรที่ทำการศึกษา

ได้แก่เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 - ประถมปีที่ 6 จากโรงเรียนต่าง ๆ ที่มารับการอบรมเรื่องความปลอดภัยจราจร ตามโครงการเผยแพร่ความรู้เรื่องความปลอดภัยจราจรของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ ที่ส่วนจราจรแดนเนรมิต กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่นักเรียนที่มาจากโรงเรียนต่าง ๆ 8 โรงเรียน จำนวน 200 คนแยกตามระดับชั้นการศึกษา ดังนี้คือ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไผ่ตัน จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคอนเฝ้าชัยภูมิ จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนลาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวน 20 คน แยกออกเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน และโรงเรียนสมิตสันต์จำนวน 20 คน แยกเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีทศเทพจำนวน 20 คน เป็นกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน และโรงเรียนถนนอมพวิทยา จำนวน 20 คน แยกเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน

การสุ่มตัวอย่าง

จากนักเรียนชั้นต่าง ๆ ที่มาเข้ารับการอบรม ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่าง โดยแยกเด็กออกเป็น ห้อง ก และ ข แล้วสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับฉลากจากห้อง ก เป็นกลุ่มทดลอง ห้อง ข เป็นกลุ่มควบคุม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. คะแนนเฉลี่ย
5. ประเภทของโรงเรียน
6. อาชีพ, รายได้, การศึกษาของบิดามารดา
7. สถานทางด้านเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว

ตัวแปรตาม ได้แก่

ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัยจราจรที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการให้ความรู้โดยการใช้สื่อบุคคล และเทปโทรทัศน์ ในที่นี้ตัวแปรตามคือ คะแนนผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจราจร และคะแนนผลการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัยจราจร หลังการอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ โดยก่อนจะทำการสร้างแบบสอบถาม ได้ศึกษาทฤษฎีแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถาม

ปิด (Close-ended Questions) ทั้งหมด แยกแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วนดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา คะแนนเฉลี่ย ประเภทของโรงเรียน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานทางด้านเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวเด็กนักเรียน

ส่วนที่ 3 เป็นการทดสอบความรู้เรื่องกฎจราจรและการปฏิบัติตามกฎจราจร โดยนำมาจากแบบสอบถามของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ ซึ่งจัดทำโดย ร.ต.อ.ประเสริฐ ลิกษะไชย และนายจูนันตร สุวรรณรัตน์ (2528)

การให้คะแนน ผู้ตอบถูกจะได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎจราจร เป็นการวัดความคิดเห็น โดยมีมาตราวัดแบบ Likert Scale ทั้งเชิงลบ (1 2 3 4 5) และเชิงบวก (5 4 3 2 1) เพื่อให้สอดคล้องกับการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม (เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดความคิดเห็นการปฏิบัติ และความพอใจเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยจราจรของเด็กที่มาอบรม

การทดลองเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดสอบลัมภาษณ์เด็กนักเรียนระดับชั้นประถมที่มาเข้ารับการอบรมจำนวน 20 คน เพื่อทดสอบว่าคำถามแต่ละข้อ สื่อความหมายตรงตามที่เราต้องการหรือไม่ การเรียงลำดับแบบสอบถามเหมาะสม ครอบคลุมเนื้อหา และวัตถุประสงค์หรือไม่ ต้องปรับปรุงภาษาหรืออาจจะต้องตัดทอนบางส่วนออกหรือไม่ เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดสอบลัมภาษณ์เด็กนักเรียนจำนวน 25 คน อีกครั้ง (Pilot test) เพื่อหาความน่าเชื่อถือ (Reliability) และการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

สำหรับแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการปฏิบัติกฎจราจร ซึ่งใช้วิธีการ Field test และ Pilot test ได้นำผลการทดสอบมาคำนวณหาค่าความเชื่อถือโดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson สูตร KR_{21} ซึ่งอาศัยค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งฉบับในการคำนวณ โดยมีสูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2526 : 140)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{1 - \bar{X}(n - \bar{X})}{ns^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} = ค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

n = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

s^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

ได้ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบความรู้ = .886

สำหรับการทดสอบความน่าเชื่อถือในส่วนของทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัยจราจร ใช้วิธีการหาค่าความเที่ยงตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) หรือตามแบบของครอนบาค (Cronbach) (สุภาพ วาดเขียน. 2525 : 45) โดยมีสูตรดังนี้

$$r = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

k = จำนวนข้อทั้งหมดในแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบเกี่ยวกับทัศนคติ = .735

การให้ความรู้

ใช้วิทยากร 2 คน จากกองบังคับการตำรวจจราจร และกรมพลศึกษาเป็นผู้บรรยาย ตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม โดยใช้เวลาในการบรรยายเกี่ยวกับกฎข้อบังคับเรื่องจราจร และการปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยจราจรคนละครึ่งชั่วโมง ให้ดูเทปโทรทัศน์ 20 นาที เนื้อหา ก็จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเดินเท้า การขับซึ่รถจักรยานอย่างถูกวิธี เครื่องหมายสัญญาณป้ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการจราจร จากนั้นก็เปิดโอกาสให้ซักถาม 10 นาที ปล่อยให้เด็กพักผ่อนดื่มน้ำ 10 นาที จากนั้นจึงให้ลงไปปฏิบัติจริง ในส่วนจราจรอีกประมาณ 1 ชั่วโมง หลังจากนั้นจะมีการแจกรางวัล และประกาศนียบัตรจากกองบังคับการตำรวจจราจรแก่ผู้ที่ไม่ทำผิดกฎจราจร หรือทำผิดน้อยที่สุดใน การอบรมใช้วิทยากรคนเดียวกัน เทปโทรทัศน์ชุดเดียวกัน เนื้อหาสาระเดียวกันตลอดการอบรม

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยอีก 2 คน จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ทำการสัมภาษณ์เด็กนักเรียนที่สวนจราจรก่อนการอบรมเรื่องความปลอดภัยจราจร เพื่อเป็นการทำ Pretest โดยวิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่ได้เตรียมไว้แล้ว (Standardized Interview) ทำการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวกับผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ดีและได้ผลมากที่สุด (จุมพล สวัสดิยากร, 2520 : 167)

หลังจากนั้นอีก 1 เดือนจึงตามไปสัมภาษณ์เด็กกลุ่มเดิมที่โรงเรียนอีกครั้งหนึ่งเป็นการทำ Posttest

กรรมวิธีทางข้อมูล

ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป โดยการคำนวณเป็นร้อยละ เช่น เพศ อายุ การศึกษา ฐานะของครอบครัว อาชีพของครอบครัว ฯลฯ เสนอในรูปแบบตารางแบบร้อยละ

2. การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis testing)

1. ใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย (t-test) เพื่อทราบผลเปรียบเทียบระหว่างความรู้ และทัศนคติ เรื่องความปลอดภัยจราจรก่อนและหลังการให้ความรู้โดยใช้สื่อบุคคลกับวีดีโอ

2. ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน ANOVA (Analysis of Variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างของความรู้และทัศนคติเรื่องความปลอดภัยจราจร หลังการให้ความรู้เมื่อจำแนกตามอายุระดับชั้นการศึกษา ฐานะและอาชีพครอบครัว

เกณฑ์การให้คะแนน

ความรู้เรื่องการปฏิบัติตนตามกฎหมายจราจร

ตอบถูก = 1

ตอบผิด = 0

ทัศนคติเรื่องการปฏิบัติตนตามกฎหมายจราจร

ถ้าคำถามเป็นเชิงบวกหรือนิยาม จะให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5

เห็นด้วย = 4

ไม่แน่ใจ = 3

ไม่เห็นด้วย = 2

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1

ถ้าคำถามเป็นเชิงลบหรือปฏิเสธ จะให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5

ไม่เห็นด้วย = 4

ไม่แน่ใจ = 3

เห็นด้วย = 2

เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย